

«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Науково-дослідна частина
Наукове товариство
студентів, аспірантів і докторантів
Рада молодих вчених

ЗБІРНИК
наукових праць студентів,
аспірантів, докторантів і молодих вчених

«МОЛОДА НАУКА-2022»

Том III

«Історичні науки»
«Філологічні науки»
«Соціологічні та політичні науки. філософія та релігія»
«Юридичні науки»

Запоріжжя
2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- Фролов М.О.** – ректор ЗНУ;
Васильчук Г.М. – проректор з наукової роботи;
Бєлоконь К.В. – заступник директора з наукової діяльності Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ;
Болдуєва О.В. – начальник науково-дослідної частини;
Грушева Т.В. – заступник декана з наукової роботи історичного факультету;
Дерев'янко Ю.М. – заступник декана з наукової роботи факультету іноземної філології;
Зубцова Ю.Є. – заступник декана з наукової роботи факультету соціальної педагогіки та психології;
Караулова С.І. – заступник декана з наукової роботи факультету фізичного виховання, здоров'я та туризму;
Ковпак В.А. – заступник декана з наукової роботи факультету журналістики;
Копійка В.В. – заступник декана з наукової роботи біологічного факультету;
Леонтєва В.В. – заступник декана з наукової роботи математичного факультету;
Лепська Н.В. – заступник декана з наукової роботи факультету соціології та управління;
Линенко А.В. – заступник декана з наукової роботи економічного факультету;
Меркулова О.В. – заступник декана з наукової роботи філологічного факультету;
Носик М.О. – відповідальний за наукову роботу ВСП «Економіко-правничого фахового коледжу ЗНУ»;
Олійник О.Л. – директор ВСП «Фахового коледжу бізнесу та харчових технологій ЗНУ»;
Олійник О.М. – заступник декана з наукової роботи факультету менеджменту;
Пелех І.В. – заступник декана з наукової роботи юридичного факультету;
Руднік О.Р. – голова НТ САД ЗНУ;
Чопоров С.В. – голова РМВ ЗНУ.

Збірник укладено за результатами XV університетської науково-практичної конференції студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Молода наука-2022», що проходила 18-22 квітня 2022 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Збірник наукових праць студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Молода наука-2022»: у 5 т. / Запорізький національний університет. – Запоріжжя : ЗНУ, 2022. – Т.3. – 179 с.

УДК: 001 (06)
М 754

©Запорізький національний університет, 2022
©Автори публікацій, 2022

за цивілізаційний вибір: Україна відстоює свою приналежність до європейської цивілізації і водночас – ті засадничі цінності, права і свободи, що лежать в основі Західного світу. Неможливо зрозуміти і дії, й ті воєнні злочини, які вчиняє Росія в Україні, без розуміння історичного контексту. Війна Росії проти України на історичному ключі ведеться з метою знищити історичну пам'ять українців, створити відчуття меншовартості українців, закарбувати міф про Путіна як збирача «російських історичних територій». Як би російська пропаганда не старалася приховати і спотворити реальність, правда все одно просочується...

Література

1. Брехуненко В. Війна за свідомість. Російські міфи про Україну та її минуле. Київ, 2017. 280 с.
2. Звернення Путіна щодо визнання незалежності ЛДНР, тимчасово окупованих територій України. [Електронний ресурс]. In time Ukraine. 21.02.2022 р. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=s3ZfFs0qvJ8>. (дата звернення 24.04.2022р.)
3. Гібридна війна Росії проти України після Революції Гідності: монографія. [В. Копійка, М. Дорошко, В. Балюк та ін.]. Київ : Ніка-Центр, 2018. 280 с.

Поняткова Дар'я

студентка 3 курсу історичного фак-ту

Наук. кер.: канд. істор. наук, доц. Грушева Т.В.

ОБРЯДОВІСТЬ РУСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО КОЛА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Оскільки українське неоязичництво орієнтується на відродження етнічних дохристиянських вірувань і водночас реагує на сучасні умови суспільного життя, сьогодні в його обрядовості з'явилися нові молитви і обряди, що мають на меті духовний захист українських військових. Зокрема, можна виділити загальні обережні обряди, молитви і обряди про знищення ворога, за захисників України живих і полеглих, про закатованих мирних мешканців українських міст тощо. До побутових обережних замовлянь опублікованих на сайті конфесії додали обряд приготування оберегової солі в четвер перед неоязичницьким великоднем (на весняне рівнодення). Суть обряду полягає у тому, що слід взяти не розпаковану сіль, якщо нема можливості – наявну, перед тим на кілька годин виставивши її на сонці для очищення. Проказати над нею молитву, просмажити на пательні, додаючи трави. Потім розкласти по мішечках, кинути дрібку по кутах будинку, дати членам родини [6].

Наступний обряд є водночас і обережним, і закликком кращої долі. В ході обряду, який проводить жінка бажано у п'ятницю (за уявленнями неоязичників день Богині Макош), жінка одягає обрядовий стрій, запалює

свічку, бере клубочок ниток, перемотуючи котрий звертається до Макош із проханнями кращої долі для дітей, родини, України. Коли клубочок готовий – його кладуть під образ Богині, або у таємне місце в будинку [8]. Молитви на покарання і знищення ворога, бойові замовляння існували у Руському Православному Колі (далі РПК) ще з 2014 р. і були невід’ємним елементом комплексу молитов, бо у конфесії виразно простежується культ воїна, пов’язана з цим настанова боронити священну українську землю. Проте, молитви, які існували з 2014 р, були звернені переважно до Перуна і укладені із використанням текстів «Велесової книги», а з 24 лютого 2022 р. почали з’являтися молитви, звернені до Марі – Богині смерті, написані самими жерцями РПК.

Згідно із язичницьким світоглядом, інші люди сприймаються як частинка Богів, але це не поширюється на ворогів. Так, жриця РПК Мароша Лютиця – жриця Марі, провела низку обрядів із молитвами на вигнання ворога. У молитвах просять Богиню Мару захистити українських воїнів, «а чужинців в марево... в холоднеє варево... Як прийшли – то згинули! Птахи очі винули!» [4]; «Нехай гнів Твій розірве супостата і стане він камінням та вуглем, по якому пройдеш Ти переможно і військо Українське рушить слідом»; «Благослови бій-помсту за дітей, жінок скатованих!» [2]. Окрім того жриця закликала жінок провести обряд, що має сприяти збільшенню сил землі і загибелі ворогів, перемозі над ними. Для обряду потрібен горщик із українською землею, червона стрічка, насіння щоб посадити в землю, вода. Над землею у горщику промовляється замовляння про те, що це наша священна земля, яка має велику силу що ворогам зась її топтати, що на цій землі ми господарі і нам тут сіяти і жати. Після того як насіння посаджене – горщик обмотати червоною стрічкою і дбайливо доглядати за рослиною [7].

Третьою великою групою молитов і обрядів є ті, що присвячені живим і загиблим захисникам України. До уже наявних молитов за захист живих захисників додалися молитви за загиблих у бою і згідно із уявленнями неоязичників тих, що потрапили у Перунів полк [5]. Також поширюються молитви за захисників із закликом до предків, історичних постатей, сил природи допомогти українським захисникам здобути перемогу: «Хай тіні не з хрестів козацьких на землю впадуть, а Сірко з братами таємними шляхами на допомогу йдуть, охоронцями-тінями біля кожного воїна неньки встають, захист та міць душам та тілам дають. Воїни підіймаються, зі зброєю небесною у руках йдуть, прямісінько на ціль її наводять, ворога зі світу зводять. Хай тіні не з млинів на воду впадають, а русалчині пісні хвилі підіймають, щоб ворожу зграю хитати до дна пускати» [3].

Під впливом подій лютого-березня 2022 р. з’явився та оформився комплекс молитов і обрядів за закатованими. Сюди входять молитви за помсту за закатованих, про упокоєння їхніх душ, обряд «переводу» душ, чиї тіла не були поховані [9]. До обрядів жриця закликає долучитися усіх, хто може, запаливши свічку, помолитись за них. Так само розпочинати і закінчувати день молитвами за увесь український народ (світлим силам молитися опівдні, а про

захист темних сил просити опівночі) [1]. Цікаво, що у контексті цих обрядів на перший план виходить жінка, як хранителька домашнього затишку, світу, який захищають чоловіки-воїни. Тому зазначається, що кожне слово промовлене жінкою – то молитва, замовляння, благословення, кожна її думка – захист для тих, хто захищає український народ.

Таким чином, із початком російсько-української війни у обрядовості РПК з'явилися нові елементи представлені молитвами і обрядами оберегового змісту, про живих і загиблих захисників України, про знищення ворога, про загиблих і закатованих мирних мешканців. Всі обряди проводяться жінками, мають спрощену структуру, бо проводяться в умовах війни (атрибутами є свіча, сіль, клубок ниток, земля і насіння). Ці обряди наближені до повсякденних магічних дій, які просто виконати навіть в умовах війни.

Література

1. Мароша Лютиця про себе і заклик до молитов. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=344626397679504&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZVVgh2x_OqLN13h_hCk63jKPZaw4gQrnmSFJ-T0utMW15aw-Rw0L83N0mbNS3yW9WDqQ7RquJFAzQjRRs1O19nwsLJZH9UJ420Kiv3AbLsUw-Wm-Juv_d5ggHhdzMVRceK8X1V9fPLaFyv1oMtiAAA&__tn__=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=344626397679504&id=100995522042594&__cft__[0]=AZVVgh2x_OqLN13h_hCk63jKPZaw4gQrnmSFJ-T0utMW15aw-Rw0L83N0mbNS3yW9WDqQ7RquJFAzQjRRs1O19nwsLJZH9UJ420Kiv3AbLsUw-Wm-Juv_d5ggHhdzMVRceK8X1V9fPLaFyv1oMtiAAA&__tn__=%2CO%2CP-R)
2. Молитва до Марі. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=355268123281998&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZWX92ZA8CoubSAwBoVgC1rk19qaEYEewYSoRkkVGc8qtj4Py-eNTHr19e88Ex2GdJlvE35Ut0EsjACQ3wSsolVnNbqIBInMrsNnkYyMCOOy7Xvd5M9pD8GzsQJL8tbjeUSzgmTSXlnNae-BocJWQskc&__tn__=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=355268123281998&id=100995522042594&__cft__[0]=AZWX92ZA8CoubSAwBoVgC1rk19qaEYEewYSoRkkVGc8qtj4Py-eNTHr19e88Ex2GdJlvE35Ut0EsjACQ3wSsolVnNbqIBInMrsNnkYyMCOOy7Xvd5M9pD8GzsQJL8tbjeUSzgmTSXlnNae-BocJWQskc&__tn__=%2CO%2CP-R)
3. Молитва Інни Ковальчук. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=352345590240918&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZWnE7fydUbjk0VHUuivlWYsFXDvK-k7jMMPhcJ-brBpR3simznorGqCzW8jlKBXUybWhOrvmSs0VmfDSoiys6xFlyo7jaoblzz4lBbbSjNwXs46f24ajN3mmwD4LVuTw8gJyFv9yDLjgAzbxZCQumpe&__tn__=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=352345590240918&id=100995522042594&__cft__[0]=AZWnE7fydUbjk0VHUuivlWYsFXDvK-k7jMMPhcJ-brBpR3simznorGqCzW8jlKBXUybWhOrvmSs0VmfDSoiys6xFlyo7jaoblzz4lBbbSjNwXs46f24ajN3mmwD4LVuTw8gJyFv9yDLjgAzbxZCQumpe&__tn__=%2CO%2CP-R)
4. Молитва на знищення ворогів. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=340952064713604&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZVlt1aYM4txOntV8yfHbDoKa3riTVSkPSHdrBwqKS-GvfVeJZU3DsCSZCRQx0PIW0gIyjsQmsWWCXu3-Xp2XI7G8GrE56kjEqvFEQ7xjlgwiiktQ7PDI-gPo0tJc-LBhOnRgeXhBLEXnlyEpojWlbo&__tn__=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=340952064713604&id=100995522042594&__cft__[0]=AZVlt1aYM4txOntV8yfHbDoKa3riTVSkPSHdrBwqKS-GvfVeJZU3DsCSZCRQx0PIW0gIyjsQmsWWCXu3-Xp2XI7G8GrE56kjEqvFEQ7xjlgwiiktQ7PDI-gPo0tJc-LBhOnRgeXhBLEXnlyEpojWlbo&__tn__=%2CO%2CP-R)
5. Молитва Перуничам. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=362668832541927&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZVgMfZuwm0kH-7NI-hXeb1A2rWkcNjPt3LgySZ9t8OPYBsr5wtARR3JDnW4XrXjpWNN-MGWK7umvDpNFm4luwkcyuA821Y11DNcZBpSS_pIhegQBdEG0yxhqKIbHIUIV6c2Hwo7ruuFz8R1QtnTmr8bwtNfG7sooTs_ueD9C3QEqQ&__tn__=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=362668832541927&id=100995522042594&__cft__[0]=AZVgMfZuwm0kH-7NI-hXeb1A2rWkcNjPt3LgySZ9t8OPYBsr5wtARR3JDnW4XrXjpWNN-MGWK7umvDpNFm4luwkcyuA821Y11DNcZBpSS_pIhegQBdEG0yxhqKIbHIUIV6c2Hwo7ruuFz8R1QtnTmr8bwtNfG7sooTs_ueD9C3QEqQ&__tn__=%2CO%2CP-R)
6. Обережна четвергова сіль. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=343175691157908&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZV-I576x2bDwyp7uv_qL4kAl5xw9vKYnqD9bt087XDR8BQzsaIsoZmt1_ynOrGhr9LDhAKxdSBd-XUuSuUhUsmz1VykCQ6aBqDYxf7DsBajuRBeR6679ao8yOvXsc0Ay0SZlwA-x_hOUPtVIsX3opy0&__tn__=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=343175691157908&id=100995522042594&__cft__[0]=AZV-I576x2bDwyp7uv_qL4kAl5xw9vKYnqD9bt087XDR8BQzsaIsoZmt1_ynOrGhr9LDhAKxdSBd-XUuSuUhUsmz1VykCQ6aBqDYxf7DsBajuRBeR6679ao8yOvXsc0Ay0SZlwA-x_hOUPtVIsX3opy0&__tn__=%2CO%2CP-R)
7. Обряд із горщиком та червоними стрічками. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=339012118240932&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZWob](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=339012118240932&id=100995522042594&__cft__[0]=AZWob)

WVesede7AlPbkSmJesghob0OyuE00L0B91oiDVTg40szl8GZQhSPHtqAzsk2ZsYxvAEZsqZBaPdWfihRQEH0yL8TKGKArki0V1Z3IG6On4UjFi14_WrXoEo4J52tPaN50F-FT8vj7tOGP-xQo-ZVT_aNTXecnzMCS40w8P3mw&__tn__=%2CO%2CP-R

8. Обряд Макош. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=356892509786226&id=100995522042594&__cft__\[0\]=AZVwrx0diP9TX2gqBwhm7GPcqY74wNQTJSXtf8ns4U2zq8XhPwaK7-](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=356892509786226&id=100995522042594&__cft__[0]=AZVwrx0diP9TX2gqBwhm7GPcqY74wNQTJSXtf8ns4U2zq8XhPwaK7-)

YeEXIYI7P0pjaPD4lSYVe5Iz1MMW7iU8wRIV9JNOVbq6cuJ6O1d79l-9VJmCPTy6liZiVYhHR3vO6WzpGTQGZx-e4km9K8m01r&__tn__=%2CO%2CP-R

9. Обряд переводу душ закатованих. URL : [https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=755679852098068&id=100029681792719&__cft__\[0\]=AZXwRl3WAGHuCL9VjQTj3BJy2_JRg2YU5OFvlt-PBXexfgmgTTZtU167Lsb9CT-TJdspvVIGuD40G0sL9-](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=755679852098068&id=100029681792719&__cft__[0]=AZXwRl3WAGHuCL9VjQTj3BJy2_JRg2YU5OFvlt-PBXexfgmgTTZtU167Lsb9CT-TJdspvVIGuD40G0sL9-)

Z9HDwX13pMuCeGHP97nE9QkZ247sf0A_MVJJBZSqttegOzkMKBTkG8CwqekNPudoFFvMenxvY6dTr6LAFJG2ZBJbP91g&__tn__=%2CO%2CP-y-R

Савенко Анастасія

студентка 4 курсу історичного фак-ту

Наук. кер.: канд. істор. наук, доц. Омельченко А. В.

ПІДТРИМКА УКРАЇНИ З БОКУ КАНАДИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

2 грудня 1991 року Канада стала першою західною державою, яка визнала незалежність України. Відтоді Канада та Україна мають тісні двосторонні відносини, які охоплюють співпрацю у сфері безпеки та оборони, торгівлі та просування зусиль України щодо демократичних та економічних реформ. Ці двосторонні відносини зміцнюються теплими міжнародними зв'язками, які вкорінені в українській діаспорі в Канаді, яка налічує 1,3 мільйона осіб. Спільна декларація про особливе партнерство 1994 року визнає підтримку Канадою розвитку України та важливість двостороннього співробітництва [2].

Канада відіграла велику роль у розвитку миротворчої діяльності протягом останніх десятиліть. У перший день російсько-української війни прем'єр-міністр Джастін Трюдо звинуватив Володимира Путіна у створенні найбільшої загрози європейській стабільності з часів Другої світової війни. За його словами, вторгнення в Україну є явним порушенням суверенітету та її територіальної цілісності. Цей напад також порушує зобов'язання росії відповідно до міжнародного права і Статуту Організації Об'єднаних Націй [1]. Також 24 лютого 2022 року Канада оголосила про обмеження експорту до країни-агресора. Європейські країни працюють над зменшенням енергетичної залежності від росії. Канада до кінця року збільшить експорт енергоресурсів на 5%, щоб допомогти перекрити короткотермінові втрати, які виникли на світовому ринку через обмеження імпорту російської нафти й газу [3]. Канада в змозі допомогти, збільшивши видобуток нафти в короткостроковій